

Αρείου Πάγου: 653/1995

Πηγή: Ποιν. Χρ. ΜΕ'95 σελ. 960

Περίληψη: Στοιχεία ανθρωποκτονίας από αμέλεια. Πότε είναι αιτιολογημένη η απόφαση. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση με την οποία καταδικάστηκε ο αναιρεσείων για ανθρωποκτονία από αμέλεια, γιατί ως επιβλέπων πολιτικώς μηχανικός επέτρεψε την εργασία και δεν έλαβε μέτρα εξασφάλισης των εργαζομένων σε σκεπή οικίας, με αποτέλεσμα να έλθει σε επαφή ο παθών με ηλεκτροφόρα σύρματα που διέρχονται πλησίον αυτής, να υποστεί ηλεκτροπληξία και να καταπέσει στα κεραμίδια με αποτέλεσμα να τραυματιστεί θανάσιμα, διότι δεν διευκρινίζονται ούτε οι ακριβείς συνθήκες πρόκλησης του θανάτου ούτε ποια μέτρα έπρεπε να λάβει ο παθών και από πού προέκυπτε η σχετική υποχρέωσή του.

Απόφαση Δικαστηρίου

Πρόεδρος: κ. Κ. ΔΑΦΕΡΜΟΣ

Εισηγητής: κ. Γ. ΜΠΟΥΤΣΙΚΟΣ

Εισαγγελεύς: Α. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

Δικηγόροι: κ.κ. Β. Σπανός, Ι. Ξυδόπουλος

Επειδή από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 28 και 302 του ΠΚ προκύπτει, ότι για τη θεμελίωση του εγκλήματος της ανθρωποκτονίας από αμέλεια απαιτείται να διαπιστωθεί, αφ' ενός μεν ότι ο δράστης δεν κατέβαλε την απαιτούμενη κατ' αντικειμενική κρίση προσοχή, την οποία οφείλει να καταβάλει κάθε μετρίως συνειδητός και ευσυνείδητος άνθρωπος, που βρίσκεται κάτω από τις ίδιες πραγματικές καταστάσεις, με βάση τους νομικούς κανόνες, τις συνήθειες που επικρατούν στις συναλλαγές, την κοινή πείρα, τη συνήθη πορεία των πραγμάτων και τη λογική, αφ' ετέρου δε ότι είχε τη δυνατότητα με τις προσωπικές του ιδιότητες, γνώσεις και ικανότητες, να προβλέψει και να αποφύγει το αξιόποιο αποτέλεσμα, το οποίο πρέπει να τελεί σε αντικειμενικό αιτιώδη σύνδεσμο με την πράξη ή παράλειψή του. Εξάλλου, η απαιτούμενη από τα άρθρα 93 παρ.3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠΔ ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, η έλλειψη της οποίας ιδρύει τον από το άρθρο

510 παρ.1 εδάφ. Δ' του ΚΠΔ λόγο αναίρεσης, υπάρχει στη δικαστική απόφαση, όταν περιέχονται σ' αυτή με πληρότητα, σαφήνεια και χωρίς αντιφάσεις ή κενά, τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν κατά την ακροαματική διαδικασία και θεμελιώνουν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος, οι αποδείξεις από τις οποίες προέκυψαν αυτά και οι σκέψεις, με βάση τις οποίες έγινε η υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών, που αποδείχθηκαν, στην ουσιαστική ποινική διάταξη, που εφαρμόσθηκε. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το Τριμελές Εφετείο Ναυπλίου, που την εξέδωσε, δέχθηκε, κατά την ανέλεγκτη σε πράγματα κρίση του, ότι αποδείχθηκαν από τις αναφερόμενες αποδείξεις, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Ο αναιρεσείων, πολιτικός μηχανικός, είχε την επίβλεψη του έργου κατασκευής της οικίας του συγκατηγορουμένου του, Θ.Φ., κείμενης στην Αμφιθέα Μεσσήνης, της οποίας ανάδοχος εργολάβος ήταν ο άλλος συγκατηγορούμενός του, Α.Ο., που είχε προσλάβει για να εργασθεί στην οικοδομή αυτή, τον Σ.Δ. Επάνω από την στέγη της οικοδομής, που ήταν κεραμοσκεπής και είχε αποπερατωθεί και σε απόσταση δύο μέτρων περίπου, διέρχονταν τρία ηλεκτροφόρα καλώδια της ΔΕΗ. Για να μην παρεμποδίζονται οι εργασίες της οικοδομής, ο προαναφερόμενος ιδιοκτήτης αυτής υπέβαλε στη ΔΕΗ την από 5.5.1988 αίτησή του, η δε ΔΕΗ με το από 6.5.1988 έγγραφό της, που κοινοποιήθηκε και στον αναιρεσείοντα, απάντησε ότι θα προέβαινε σε διαρρύθμιση των δικτύων της, ώστε να μην παρεμποδισθεί η ανοικοδόμηση και εφιστούσε την προσοχή για μη συνέχιση των εργασιών μέχρις ότου λάβουν σχετική ειδοποίησή της. Όμως, οι εργασίες δεν διακόπηκαν και από αμέλεια του αναιρεσείοντος και των συγκατηγορουμένων του, δεν λήφθηκαν μέτρα εξασφάλισης των εργαζομένων στην οικοδομή από τον κίνδυνο των παραπάνω διερχομένων ηλεκτροφόρων καλωδίων της ΔΕΗ, με αποτέλεσμα, στις 24.10.1988 και ώρα 09.00, ο ως άνω Σ.Δ., που εργαζόταν στη σκεπή της οικοδομής αυτής, να έλθει σε επαφή με τα διερχόμενα πλησίον του ηλεκτρικά καλώδια και να υποστεί ηλεκτροπληξία, από την οποία απώλεσε τις αισθήσεις του, κατέπεσε στα κεραμίδια της στέγης και υπέστη κρανιοεγκεφαλική κάκωση, η οποία επέφερε τον θάνατό του. Με τις παραδοχές αυτές, το Εφετείο κήρυξε ένοχο τον αναιρεσείοντα και τους συγκατηγορουμένους του για το έγκλημα της ανθρωποκτονίας από

αμέλεια και καταδίκασε τον καθένα τους σε φυλάκιση 15 μηνών. Όμως, η παραπάνω αιτιολογία δεν είναι ειδική και εμπειριστατωμένη, διότι δεν διαλαμβάνονται στην προσβαλλόμενη απόφαση α) ποία συγκεκριμένα μέτρα έπρεπε να λάβει ο αναιρεσείων, ως επιβλέπων του έργου πολιτικός μηχανικός, για την προστασία των εργαζόμενων από τον κίνδυνο των υπεράνω της οικοδομής διερχομένων ηλεκτροφόρων καλωδίων της ΔΕΗ, β) από πού ειδικώς προέκυπτε η υποχρέωσή του αυτή, γ) ποιες εργασίες εκτελούσε (κατά τη στιγμή του ατυχήματος) ο παθών στη στέγη (σκεπή) της οικοδομής, ενόψει της παραδοχής, ότι η στέγη είχε αποπερατωθεί και δ) κατά ποίο τρόπο προκλήθηκε η ηλεκτροπληξία στον παθόντα, δηλαδή σε ποιο ακριβώς σημείο της στέγης (υψηλότερο, μέσο ή χαμηλό) βρισκόταν ο παθών, ποιο μέρος του σώματός του ήλθε σε επαφή με τα ηλεκτροφόρα καλώδια της ΔΕΗ και ποίο το αναστήμά του (παθόντος), ενόψει της παραδοχής, ότι το ύψος των εν λόγω καλωδίων της ΔΕΗ, από το υψηλότερο σημείο της στέγης της οικοδομής ήταν 2 μέτρα, ύψος πολύ μεγαλύτερο του αναστήματος του μέσου άνδρα. Εξαιτίας των ασαφειών και ελλείψεων αυτών στην αιτιολογία της προσβαλλομένης απόφασης, δεν μπορεί να ελεγχθεί από τον Άρειο Πάγο με ποίους συλλογισμούς κατέληξε το Εφετείο, σχετικά με τον αναιρεσείοντα, στην ως άνω απόφαση του. Συνεπώς, ο από το άρθρο 510 παρ.1 εδάφ. Δ' του ΚΠΔ πρώτος λόγος του κυρίου δικογράφου της υπό κρίση αίτησης αναίρεσης και ο αντίστοιχος του δικογράφου των προσθέτων, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν έχει ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, είναι βάσιμος και πρέπει, κατ' αποδοχή του, να αναιρεθεί η απόφαση και να παραπεμφθεί η υπόθεση, σύμφωνα με το άρθρο 519 του ΚΠΔ, για νέα συζήτηση στο ίδιο Δικαστήριο, διότι είναι δυνατή η σύνθεσή του από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που είχαν δικάσει προηγουμένως. Περίπτωση, επέκτασης, κατ' άρθρο 469 παρ.1 του ΚΠΔ, του αναιρετικού αποτελέσματος και ως προς τους προαναφερόμενους συγκατηγορούμενους του αναιρεσείοντος, που κηρύχθηκαν ένοχοι με την προσβαλλόμενη απόφαση, δεν συντρέχει, διότι, αφού πρόκειται για έγκλημα από αμέλεια, δεν είναι νοητή συμμετοχή κατά την έννοια των άρθρων 45-47 του ΠΚ, ούτε υπάρχει εξάρτηση της ποινικής ευθύνης των συγκατηγορουμένων από την ποινική ευθύνη του αναιρεσείοντος, που κρίνεται αυτοτελώς, ο δε γενόμενος δεκτός

λόγος αναίρεσης δεν αφορά σε παράβαση της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου της ουσίας, αλλά είναι ουσιαστικής φύσεως.